

[Aksel Larsen.]

opgivet planerne, er rigtige; men udenrigsministerens tavshed på trods af forsvarsministerens løfte om, at sagen ville blive omtalt fra regeringshold under denne debat, giver dog ret til at spørge, giver dog ret til at forlange besked.

I øvrigt var som sagt udenrigsministerens redegørelse nærmest refererende og gav i meget ringe grad udtryk for nogen stillingtagen og slet ikke for noget initiativ fra den danske regerings side. Generelt gik igennem den en vestlig orientering og den opfattelse, at Danmark på godt og ondt — det sidste forudsatte ministeren ganske vist ikke — er tilknyttet NATO og indordner sig under NATO, samt at med undtagelse af spørgsmålet om Kinas medlemskab af De Forenede Nationer har regeringen ingen anden mening om de verdenspolitiske problemer end den, stormagterne i NATO mere eller mindre kan enes om.

Mere eller mindre. For den, der har øjne at se med og øren at høre med, kan da ikke være blind eller døv for divergenserne mellem NATO-stormagterne i spørgsmålet om Berlin og om en fredstraktat med Tyskland og om tysk genforening. Netop denne åbenbare uenighed burde imidlertid være et ekstra incitament for regeringen til at danne sig sin egen mening og lade den komme til udtryk.

Det burde være klart for enhver, at som forholdene er nu, kan det ikke fortsætte. Endnu, snart 14 år efter Tysklands kapitulation, er der ingen fredstraktat med Tyskland, som derimod er delt i to selvstændige stater med hver sit økonomiske grundlag og politiske system, og hvoraf den ene er et særdeles aktivt medlem af NATO, den anden tilsluttet Warszawapagten. Og midt i det hele ligger som et væskende sår og en latent krigsfare Berlin. Denne tilstand burde alle være interesseret i at bringe til ophør.

Sovjetunionens ministerpræsidents tale den 9. november og den efterfølgende notedveksling har nu gjort spørgsmålet akut. En afgørelse må komme. Den sovjetiske aktion har fået en meget blandet modtagelse. I størsteparten af den danske presse og den populære del af NATO-landenes presse i øvrigt gav man i første omgang udtryk for forbavelse og forfærdelse. Det samme gjaldt de officielle kommentarer fra vestligt

hold. Man skyndte sig at afgive forsikringer til Vesttyskland og Vestberlin, og der blev talt — og tales stadig — om krig for Berlin som en sidste udvej. Der er dog også vestlige kommentatorer, som af flere grunde anser det sovjetiske skridt som et naturligt og meget stærkt udspil. Det er blevet gjort gældende, at vestmagterne nu både juridisk og moralsk og naturligvis især magtpolitisk står svagt over for Sovjetunionen.

De har jo nemlig selv flere gange handlet egenmægtigt i Tyskland, gennem valuta-reformen i Vesttyskland, gennem oprustningen af Vesttyskland, gennem Vesttysklands optagelse i NATO, gennem fredsslutningen med Forbundsrepublikken o. s. v. Noget sådant har Sovjetunionen faktisk ikke gjort sig skyldig i. Om en militær styrkepolitik fra vestmagternes side kan der vist nu vanskeligt være tale. Hvem vil styrte verden ud i en ny krig for Berlins skyld? Ganske vist har den amerikanske professor Kissinger udkastet en teori om, at en krig om Berlin kunne begrænses til en lokal krig, efter at Pentagon tidligere altid uforbeholdent truede med total krig. Dette turde hænge sammen med klarheden over Sovjetunionens forspring på raketternes område; dens interkontinentale raketter kan jo nu nå et hvilket som helst mål på det amerikanske fastland. Derfor har vi set Kennans svingning, senator Fullbrights pres på udenrigsminister Dulles, Stassens nedrustningsplaner o. s. v. Kun i Danmark synes man krampagtigt at se bort fra alt dette. Men det kan man nu ikke se bort fra. Berlinspørgsmålet må løses, og hverken moralsk eller juridisk kan man krybe udenom ved at gøre det til en betingelse, at Tyskland bliver genforenet. Selv mr. Dulles har da også, omend forsigtigt, antydnet, at genforeningen kan ske på anden måde end efter gennemførelsen af såkaldte frie valg. Og mon ikke den engelske premierminister Macmillans Moskvarejse, foruden at have handelspolitiske formål, har haft til hovedformål at finde grundlag for en forhandlingsløsning?

Vestmagterne, heriblandt desværre Danmark, har anerkendt den vesttyske forbundsregering, men vægrer sig ulogisk og krampagtigt ved at anerkende eksistensen af staten Østtyskland, Den tyske demokratiske Republik. Sovjetunionen har, også uden fredstraktat, anerkendt Vesttyskland,